

PRČOVA PEĆINA (PRČINA JAMA) I MARTIĆA (ĐEKINA) PEĆINA KOD KISTANJA

Pišu: Goran Rnjak, ing., Mario Blatančić
Speleološki odsjek PK „Sv. Mihovil“, Šibenik
Petronije Tasić, Tonći Rada
Speleološko društvo „Špiljar“, Split

Ulaz u Martića pećinu foto: Goran Rnjak

Kistanje, potražna akcija za staricom koja je nestala sa stadom ovaca negdje u kistanjskom kuvinu. Baku pronalazimo, njezina rodbina u znak zahvalnosti priprema nam ručak, a onda kuda koji. Idem se javiti poznaniku u Kistanje selo, a sve u nadi da će imati volje i vremena

pa me odvesti do nekih špilja o kojima mi je pričao u par navrata. I idemo.

U samom središtu mjesta, pored kuće Sime Dubaića, nalazi se Martića ili Đekina pećina, a u zaseoku Vučkovići, nedaleko od željezničke postaje

Kistanje, u Štrpčevoj ogradi smjestila se Prčova pećina. Uzimam koordinate i preliminarno ulazim po nekoliko metara u jedan i drugi objekt. Zadovoljno odlazim iz Kistanja s planom brzog povratka.

U međuvremenu dolazim do podataka kako su u Prčovu pećinu ulazili članovi SD Špiljar iz Splita na inicijativu Petronija Tasića i članova udruge mladih „ATLAS“ iz Kistanja koji su u sklopu projekta „Ne bacaj smeće kud se voda kreće“ čistili objekt i planirali njegovo uređenje za turističke posjete. Ipak, P. Tasić mi govori kako nisu izradili nacrt te iznimno lijepe špilje s jamskim ulazom.

S Antonijom Mihaljević i Mariom Blatančićem (SO Sv. Mihovil) dogovaram istraživanje i crtanje speleoloških objekata u Kistanjama, tako da se 14. 12. 2011. sastajemo na Tromilji kod Šibenika, pa u Kistanje. Prvo idemo u Martića (Đekinu) pećinu u središtu Kistanja. Riječ je o jednostavnome speleološkom objektu. Morfološki gledano to je špilja smještena u iznimno uslojenim,

Ispod ulaza u Martića pećinu foto: Goran Rnjak

Zasigani kanal u Prčovoj pećini foto: Goran Rnjak

pločastim vapnencima. Hidrološki nije aktivna, a nadsloj iznad špiljskoga kanala iznosi najviše tri metra. Špilja je imala dva ulaza, ali je drugi ulaz zatrpan. Ipak, naslage kršlja toliko su malene da smo nesmetano mogli razgovarati preko njih. Ova špilja u proteklim ratovima služila je kao sklonište. Špilja nije ukrašena, a u njoj je zamijećeno nekoliko šišmiša u hibernaciji. Ukupna duljina kanala iznosi 20 m, a dubina je 8 m. Broj pločice na ulazu je 03-0321.

Odavde odlazimo do Prčove pećine u zaseok Vučkovići. Otklanjamo grane kojima čobani prekriju ulaz kako im kojim slučajem ne bi upala ovca ili krava.

Kao što je već rečeno, Prčova pećina zapravo je špilja s jamskim ulazom. Ulaz je bunarastog tipa, dimenzija 2 x 0,7

m te sa skokom od ukupno tri metra koji, tehnički gledano, nije problem ni otpenjati. Slijedi kosina s niskim stropom koja se, nakon par metara, pretvori u širok i u prosjeku pet metara visok kanal. Ulazna kosina nije ukrašena, zidovi i strop sačinjeni su od kompaktnog vapnenca s izdancima konglomerata, a po podu je kršlje različitih dimenzija. Geološki gledano ovo je najmlađa stratigrafska jedinica prominskih naslaga, taložena kontinuirano na naslagama prethodne jedinice. Područje na kojima se špilje nalaze pripada eocenu. Kanal se otvara u obliku dvorane na dvije strane u smjeru SZ-JI. Prčova pećina proteže se u duljini od 148 m, s prosječnom širinom kanala od 12 m i dubinom od 15 m. Ogranak kanala koji ide u smjeru jugoistoka jako je zasigan sa svim vrstama speleotema, a

posebnom ljepotom ističu se stalagmati visoki pet metara s kalcitnim preljevom koji se presijava poput inja. Pod kanala potpuno je prekriven blatom i zemljom. Nagib je kanala zanemariv.

I jedan i drugi kraj špilje završavaju slijepo. Potencijalna perspektiva za daljnje napredovanje nije primijećena nigdje u objektu. Ovom prilikom izrađen je nacrt špilje te je prikupljeno dosta foto-dokumentacije. Prčova pećina nije hidrološki aktivna, u njoj je tek nekoliko nakapnica. Špiljsku faunu ovom prilikom nismo sakupljali. Broj pločice na ulazu je 03-0323.

Članovi SD Špiljar iz Splita na području Kistanja istraživali su tijekom 2004. godine. U tom razdoblju od mještana su doznali za Prčinu (Prčovu) pećinu te ju odmah i obišli kao i Mihovilci sedam godina kasnije.

Špilja im se svidjela, a u njoj su odmah prepoznali i mogući objekt za turističko uređenje. S obzirom da špilja svom svojom dužinom ima ravan pod, postoji jednostavna mogućnost uređenja staze za kretanje invalidskih kolica. Osobe bi se mogle same kretati, približiti se sigama, dotaknuti ih, oslušivati zvukove tišine, kapanje vode ... jednom riječju idealan objekt. Jedan od bitnijih čimbenika zašto tada nije izrađen nacrt jest i taj da špilja ne postane previše poznata i da se teže dođe do ostvarivanja projekta. Naravno, to je bila samo zabluda jer u Lijepoj Našoj bilo koji projekt anonimnih pokretača nailazi na golem zid, a onda je onaj drugi čimbenik, neizrada nacrt, prevladao. Jednom riječju – LIJENOST! :o))

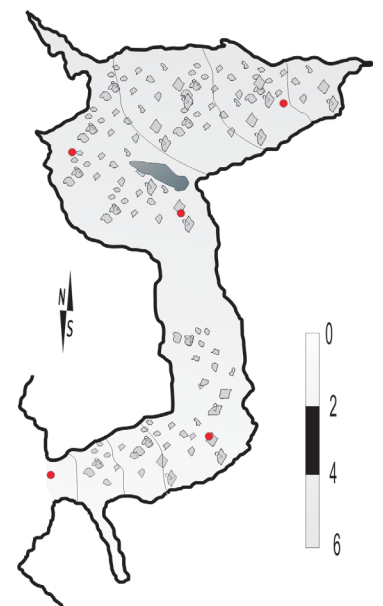
Martića pećina

Kistanje

Istražio: SOSv Mihovil
Top. Snimili: G.Rnjak, M.Blatančić i A.Mihaljević
Br.pločice: 03-0321
Datum: 14.12.2011.

Koordinate ulaza
4871,314N
5577,741E
240m

Duljina: 20m
Dubina: 8m

Nacrt uredio: G.Rnjak

Speleolozi SD Špiljar Prčovu pećinu posjećuju još četiri puta.

Dana 7. 12. 2004. u objekt ulaze u sklopu projekta „NE BACAJ SMEĆE KUD SE VODA KREĆE“.

Sljedeće godine članovi SD Špiljar cijelo to područje obilaze u još dva navrata 19. 2. i 26. 2. 2005. g., kada HTV snima prilog o smeću u speleološkim objektima.

Dana 22. 2. 2006., poneseni idejom o turističkom uređenju Prčove pećine, skupa s članovima Špiljara ulaze i aktivisti udruge mladih „ATLAS“ iz Kistanja te cijeli četvrti razred Matematičke gimnazije iz Splita.

Za hidrogeološke potrebe u Prčovu pećinu ulazio je i Srećko Božičević, ali, nažalost, do tih podataka i rezultata nismo uspjeli doći.

Za Prčovu pećinu iz različitih izvora dobili smo različite nazive, pa ih navodimo sve. Razlog je tomu činjenica da nitko sa sigurnošću ne može potvrditi njezino jedino ime jer je u uporabi više njih.

Prčova pećina
Prčina pećina

Prčova jama
Prčina jama

Kako bismo utvrdili pravi naziv, otišli smo u selo te od dvojice različitih mještana dobili i različite odgovore.

Gore je vidljivo da razlike nisu velike, ali da ih ipak ima.

Speleolozi koji su sudjelovali u istraživanju i crtanju Prčove (Prčine) pećine:

SD Špiljar

Tonći Božinovski - Bosna, Feđa Čizmić, Marijana Franičević, Dražan Mimica, Tonći Rađa, Petronije Tasić, Sanja Babić, Ivo Dokoza, Đurđica Katić, Frane Kožemelj, Marko Jug - Dujaković, Zrinka Lončar, Milan Miljuš, Dražan Mimica, Marija Bašić, Nenad Zlatar, Grgo Puljas Rađa, Joško Bojić.

SO Sv. Mihovil - Šibenik

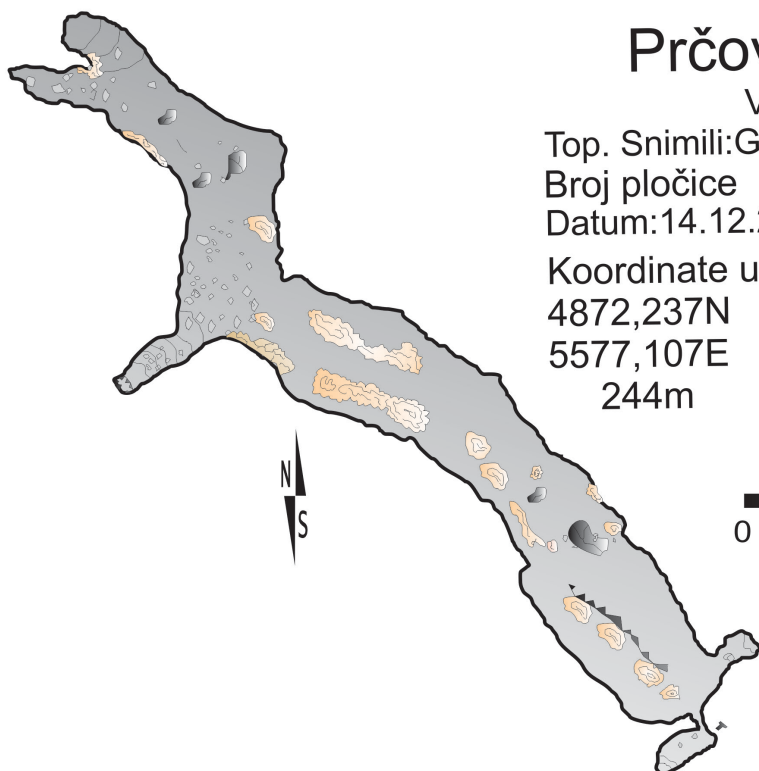
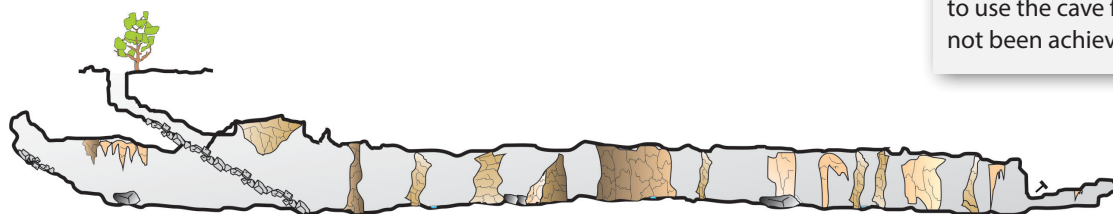
Goran Rnjak, Mario Blatančić i Antonija Mihaljević

PRČOVA CAVES AND MARTIĆA CAVE IN KISTANJE VILLAGES (Dalmatia)

Martića or Đekina pećina (cave) is located in the very centre of the village, just next to the house of Simo Dubaić, while Prčova pećina (cave) is situated in the hamlet of Vučkovići, not far from the "Kistanje" railway station, is near the fence by Mr Štrbac's house. Members of the Speleological Section Sv Mihovil from Šibenik surveyed these two caves on 14th December 2011. Total length of the passages of the Martića Cave is 20m and the depth is 8m. The number of the plate at the entrance is 03-0321.

Prčova Cave is actually a cave with a pit-like entrance. The entrance is 2 x 0.7m, with a depth of 3m. Prčova Cave is 148m long, with an average passage width of 12m and depth of 15m. Both caves are situated in the layers of Promina limestone and are not hydrologically active.

Srećko Božičević the famous Croatian speleologist, visited the cave for hydrogeological purposes and from 2003-2005 members of the Speleological Society Špiljar from Split visited the cave as well. They planned to use the cave for tourism, but that has not been achieved so far.

Prčova (Prčina) pećina

Vučkovići, Kistanje, Knin

Top. Snimili: G.Rnjak, M.Blatančić i A.Mihaljević

Broj pločice 03 0323

Datum: 14. 12. 2011.

Koordinate ulaza

4872,237N

5577,107E

244m

0

50m

Duljina: 148m

Dubina: 15m

Nacrt uredio: G.Rnjak